

Kommenttipuheenvuoro Datasta voimaa sote-järjestelmään

Kokoajat Toni Suutari ja Juha Mykkänen, THL

12.9.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sitran Datasta voimaa -raportin seitsemän suositusta

1 Yksilön pääsy omaan tietoihinsa on helpotettava

Potilaan kohtaaminen *
– data-alkiot syntyvät
– potilaan hoitopolku

2 Kerää ja kirjaa sujuvasti kerran, käytä usein *

3 Laatua tulee parantaa *

Toimintayksikkö
– asiakirjat syntyvät

4 Yksilökeskeiset tietomallit tulee ottaa käyttöön *

Palveluntuottaja

5 Tekoälyn käyttö mahdollistettava ja tehtävä velvoittavaksi

Vastuualue

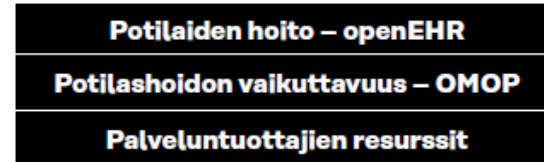
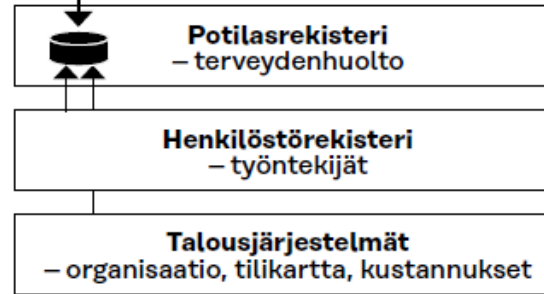
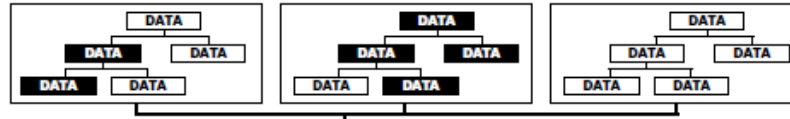
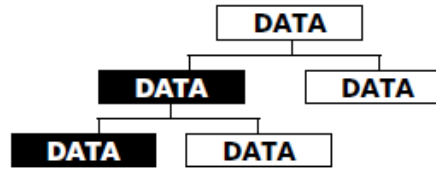
6 Kansallinen ohjausmalli on uudistettava

Kolme tietovarantoa jokaiselle yhteistyöalueelle *

– optimaalinen hoito ja resurssien käyttö
– vaikuttavuuden arviointi ja johtaminen
– työnjako

7 Rahoitusta tulee suunnata suositusten toteuttamiseen

Kansalliset toimijat

Tietoarkkitehtuuri eri näkökulmista (hyvinvointialueet, palvelujen tuottajat, järjestelmät, kansallinen näkökulma) avainasemassa useissa suosituksissa

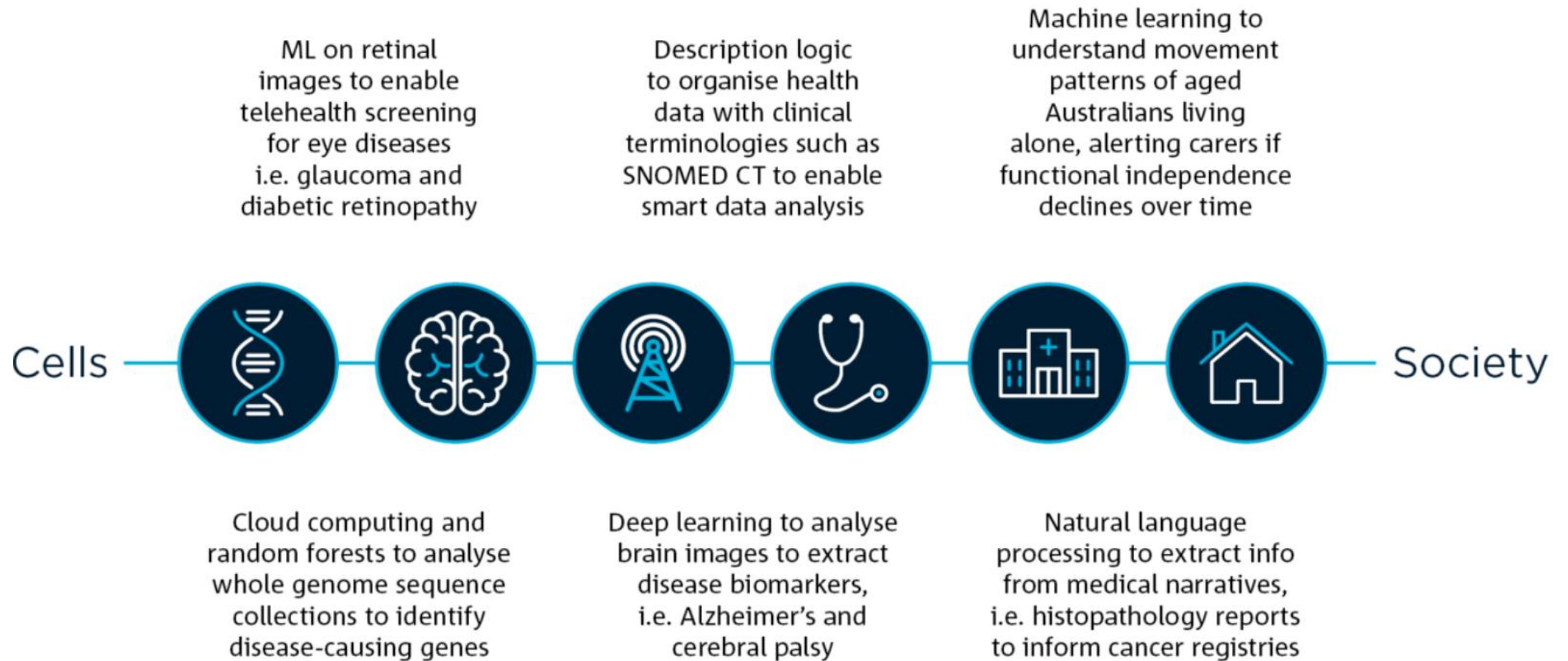
Yleistä

- Sitran raportissa ja suosituksissa useita kunnianhimoisia keskustelunavauksia.
 - Kansallisissa strategioissa tarvitaan sekä vähittäistä kehittämistä että uusien avausten kärkiä.
- Esim. ”kerää ja kirjaa sujuvasti kerran, käytä usein” tärkeä yhteinen tavoite.
 - Edellyttää huomion kiinnittämistä tiedon laatuun ja järjestelmien käytettävyyteen.
- Vaikuttavuus- ja kustannussäästöperusteet eivät kaikin osin läpinäkyviä. Olisi pystyttävä priorisoimaan vaikuttavimpia kehittämiskohteita. ”Kaiken ratkaisemisen” sijaan huomioitava realistisuus rahoituksessa ja aikatauluissa.
- Sisällöllisten toimenpide-ehdotusten edistäminen nykyisissä ohjaus- ja yhteistyörakenteissa tuottaa hyötyjä nopeammin kuin energian suuntaaminen uudelleenorganisoimisiin.
- Kansainväliset mallit ja standardit selkeä suunta kansallisessa kehittämisessä ja mm. EU-yhteistyössä, tukee myös ratkaisujen vientimahdollisuuksia.

Erityisnostoja

- Tietomallien harmonisointi
 - Rajapinnat (erityisesti FHIR uusissa käyttökohteissa) monitoimijaisen ekosysteemin pohjana
 - Tallentamisen ratkaisut järjestelmissä (mm. openEHR)
 - Toisiokäytön tietomallit (mm. OMOP hyödynnettävyys muussa kuin tutkimuskäytössä?)
 - Huom. semanttiset kv-standardit kuten ICD-11 ja SNOMED CT muodostavat pohjan yhteismitallisuudelle
- Tekoälyn mahdollisuudet
 - Runsaasti uusia soveltamisen ja yhteistyön mahdollisuuksia
 - Esim. tekoälyn yhdistäminen tietämysjärjestelmiin kuten SNOMED CT
 - Datapohjainen analyysi ja ennusteet sekä yksilö- että väestötasolla
 - Tietämyksen hallinta sekä tehtävien ja päättelyjen automatisointi, ”tukiäly”
 - Luonnollisen kielen hyödyntäminen tietojen laadun parantamisessa, rakenteisen ja luokitellun tiedon tuottamisessa ja järjestelmien käytettävyyden kehittämisessä, *ratkaisut lähelle tietojen tuottajaa ja käyttötilannetta*

Tekoälyn mahdollisuuksia useilla tasoilla

[Esimerkki: Australian eHealth research centre: [artificial intelligence in healthcare](#)]

Kiitos!